

דף מקורות – ערך ההגנה

מבוסס על מערך של המרכז החינוכי ירב – מחנכים לציונות

מעשה שהיה – לאונרד פיין

זה היה בשנת 1860, או אולי 1961, בפינסק או שמא במינק. בכל מקרה, חיכו שזה היה ומתי שזה היה זה היה פחות חשוב. מה שכן הוא שהיינו תריסר יהודים, שהיו נפגשים כל שלישי בערב, במעיין פרלמנט.

ועל מה היו מדברים היהודים? איזו שאלה.. על איך יראה העולם ביום מן הימים- כלומר איך ירושלים תיראה. הם היו מדמיינים בפרטי פרטים את ירושלים, את האקלים, מה לומדים, האוכל, התרבות, השיחות תכנון הללו התפתחו לריטואל קבוע. וכל כמה זמן היה בחור סקפטי אחד בשם ברל מפריע ואומר:

"אולי בשם אלוהים, אפשר לשנות פעם אחת את נושא השיחה? באמת זה כבר משעמם, כאילו אם באמת כל כך חשוב לנו איך תהיה ירושלים, אז בוא עבור לשם, נארוז ונלך? אם נאהב- נשאר, ואם לא נאהב- נהפוך אותה למשהו שכן נאהב."

כל חבריו הגיבו בבוז: "ברל, ברל, אתה נאיבי. אתה לא מבין כמה זה הרבה יותר פשוט ובטוח להישאר כאן בפינסק או במינסק, ולדבר על זה במקום להתעסק בכל המציאות הזאת שלך.."

הפרלמנט שלנו, שהיה מורכב מחברים משכילים ויודעי עולם, החליטו להזמין באחד מהשבועות את החבר הגוי שלהם. והם ישבו ושתו ונהנו. לבסוף אחרי שעות של יין ושיחה קם החבר הגוי ובא ללכת ואמר:

"שמעו, היה כיף.. אבל אני חייב ללכת.."

והיהודים ענו לו במהרה אך בבישנות: "להתראות, אבל.. רצינו לשאול שאלה קטנה.. המממ... מה אנשים כמוך חושבים על אנשים כמונו?"

והגוי ענה: "מה אנחנו הגויים חושבים על היהודים?" וכשראה את ההנהונים המשיך "אנחנו חושבים שאתם חברה טובים, לא יותר ולא פחות מאחרים, אבל יש לנו בעיה אתכם.. אתם צדקנים ומתנשאים, וחושבים שאתם יותר מוסריים מכולם!!"

היהודים, שהרגישו שאולי יש משהו בדברו, שתקו לרגע ואז ענו: "טוב, זה נכון שאנחנו חושבים שאנחנו מוסריים יותר.. אבל זה בגלל שזה נכון. זמנך קצר, אז לא נסביר מא עד ת למה אנחנו מוסרים יותר, אלא נדגים.. אתם הגויים צדים, ואילו אנחנו היהודים לעולם לא צדים. זה תמצית ההבדל"

הגוי ענה בלגלוג מהול בכעס: "יא, עם טיפשי וחסר חשיבות... הסיבה היחידה שאתם לא צדים, היא שאנחנו לא נותנים לכם להחזיק רובה!"

מחנכים לציונות

היהודים שתקו והסתכלו כאיש אחד על ברל, שיחזיר לגוי הגונה על דבריו וברל נעמד ואמר: "מחר נקום ונארוז! ונלך לארצנו, ישראל, שם נוכיח לכולכם שגם כאשר יהיו לנו רובים, לא נצוד!"

הגנת החיים - נחמן סירקין.

רק בשם החיים הולכים בני העבודה למות, מזעיקים הגנה כנגד השונא מבחוץ, ואומרים מלחמה באויב האורב מבית. שכלול החיים, התרוממות המציאות, טהרת העתיד, קדושת ההיסטוריה, רק הם מחייבים את המוות, הם ורק הם מסירים את הזוהמה והחלאה מן הזרוע כעריצותה את העקמומיות והטומאה מן הלב בהריחו את המלחמה. לא הניצחון כי אם העמידה על הנפגש מכפרה על המלחמה, וכשרה היא זעקת המלחמה רק כשמתגלגלת היא בשירת החיים.

על הרי הגליל נפלו שדודים בנינו ובנותינו. יצאה נשמתם על קודש העם...ועוד יפלו חללים, ועוד פרחים נעטור, פרחי אל מות ופרחי האביב הנצחי, למוסרים את נפשם על קדושת החיים.

אבל כשם שבני העבודה מזעיקים את העם לשם הגנה כלפי חוץ, כן צריכים הם להגן על העם והארץ נגד אי ההבנה, הטמטום, השנאה והאדישות מבפני, למען יצא העם מבור העוני של השעה הזאת ברצון חדש, בכח מוכפל, כהכרה צרופה, וכשאיפה עזה כחלמיש... כי רק אם יש טעם בחיים יש גם טעם במוות.

שליחות ביטחונית\מסך של חול - יגאל אלון

העיסוק הצבאי הוא, לאמיתו של דבר, התפקיד התפל, המסוכן והמיותר ביותר שהמציא המין האנושי, בין אם המדובר הוא במחקר מדעי להמצאת נשק וציוד ויצורם ובין אם בהכשרת אנשים ללחימה. ואף על פי כן, מן הדין הוא, ומן הצדק, שהחברה הישראלית תתייחס אל זה "ל ואל הפעולות הביטחוניות כאל שליחות לאומית וחברתית ממדרגה ראשונה. אפשר שזו הטרגדיה הגדולה ביותר בחיי העם היהודי הנתון בתהליך שיקומו הלאומי. בלי שנתעלם מתופעות שאינן עולות בקנה אחד עם מיטב האידיאלים האנושיים בתולדות ישראל עד הזמן החדש, ניתן לאמור, כי היהדות ההיסטורית, כפי שהיא מתגלה בכתביה ובהלכותיה וכן במאווי העם כולו, אמונה על מיטב ערכי המוסר האנושי. והנה העם הזה, שאין שוחר שלום יותר ממנו, נגזר עליו להשקיע מיטב הגיוו ומאמציו הכלכלים, המדיינים והרוחניים בקיומו של צבא ובעסקי לחימה.

התרופה כנגד סכנת התערותה של הצבאנות בישראל אינה בפסילת המוסרית של השירות הצבאי, אלא ביציקת תוכן חיובי בשירות הצבאי, מבחינה רעיונית ומעשית כאחת.

בראש ובראשונה יש לחנך את הלוחמים עצמם, את הנוער ואת הציבור כולו להבחין בין עיקר וטפל בשירות הצבאי. לראות בצבא את אחד האמצעים הראשוניים להגנה עצמית, לא כמטרה בפני עצמה. להתייחס אל ההתעסקות בצבאיות כהכרח שלא יגונה, ולא כאל מקום עבודה או כאל מקור להתייירות. לאמיתו של דבר, ראוי שהנוער הישראלי, והצבא בכלל זה יתחנך לשנוא את המלחמה ויחד עם זאת ישיש לקרב כשהיא פורצת.

מכתב למתגייסים- ברל כצנלסון

עוד מעט- והלכתם...ודממת מוות תשרור פה בסביבה.

נסגור חלונות, ננעל בעדינו הדלת ונחניק זעקת לבותינו.. כי את כל האור ואת כל האוויר, את כל התקוות ואת על ההזיות עמכם לקחתם, אני נשארתי.

לא צריך להגיד מדוע, לא צריך להצטדק. ואל תשאלוני.

נשארתי, גופי הצלתי מחרב, אבל לבי וחצי נשמתי אתכם שם, על במתי השדה, על שדי הקרב, שדי מולדת...., לא יהיה לי מנוח ולא אסלח לי- ידעתי זאת.

אבל גם זאת ברור לי למדי- לא אסלח לי אם גם אלך למלחמה.

קשה להיות מחוץ למחנה... בייחוד למחנה יהודה.

יש חשק לחפור לי שוב אותו הבור שחפרתי בזמן הפארריות (עריקות מהצבא התורכי.) להיכנס עד שיעבור הלגיון העברי.

אומלל האיש של דורנו, אשר בנפשו, יחד עם חרב הלוחם בעד לחם ובגד, בעד חופש ודרור, חי גם פרח, פרח בלא עת, פרח שצץ טרם זמן, פרח שרק אחרי עבור הזעם צריך היה לצאת מן האדמה.

ורק זה רציתי להגיד טרם תלכו: בהינף חרבותיכם על האויב- אל תגעו בפרחים, אל תשחיתו פריחת נשמתכם!

בהסתער על האויב, אל תרמסו ניצנים הרכים אשר שם בעומק לבכם.

כי אל תחיתנו לא אל קנוא ונוקם.. הוא אל יצירה שקטה, אל דממה דקה, יעמוד נא כנגד עיניכם אליהו הנביא ההולך מכרמל לחורב לבקש אלוהים משאון השחיטה אל קול דממה דקה.